

Υπόθεση T-26/90

Società Finanziaria Siderurgica Finsider SpA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

« Χάλυβας: υπέρβαση των ποσοστάσεων — Περιεχόμενο ακυρωτικής αποφάσεως — Λήψη υπόψη της προκληθείσας ζημίας λόγω ακυρωθεισών διατάξεων — Απόρριψη αιτήσεως χρησιμοποίησης προκαταβολικά ποσοστάσεων — Αιτιολογία — Λήξη του συστήματος ποσοστάσεων — Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη — Διοικητική διαδικασία — Πλήρης δικαιοδοσία »

Απόφαση του Πρωτοδικείου (πρώτο τμήμα) της 5ης Ιουνίου 1992 II - 1793

Περίληψη της αποφάσεως

- 1. Προσφυγή ακυρώσεως — Ακυρωτική απόφαση — Περιεχόμενο της ακυρώσεως — Καθορισμός σε συνάρτηση με την αιτιολογία που παραπέμπει σε προγενέστερη απόφαση — Ακρόαση των άρθρων 5 και 17 της αποφάσεως 194/88/ΕΚΑΧ
(Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 33· γενική απόφαση 194/88, άρθρα 5 και 17)*
- 2. Ένσταση ελλείψεως νομιμότητας — Πράξεις της ελλείψεως νομιμότητας των οποίων μπορεί να γίνει επίκληση — Ατομικές αποφάσεις — Αποκλεισμός
(Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 36, εδ. 3)*
- 3. ΕΚΑΧ — Παραγωγή — Σύστημα ποσοστάσεων παραγωγής και παραδόσεως χάλυβα — Υπέρβαση ποσοστάσεων — Πρόστιμο — Υποχρέωση της Επιτροπής να προβεί σε συμφωνισμό με προκληθείσα ζημία λόγω ακυρωθεισών εσφαλμένων αποφάσεων — Δεν υπάρχει
(Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρα 34 και 58)*

4. *Πράξεις των θεσμικών οργάνων — Αιτιολογία — Υποχρέωση — Αντικείμενο — Περιεχόμενο — Ατομικές αποφάσεις*
5. *ΕΚΑΧ — Παραγωγή — Σύστημα ποσοτώσεων παραγωγής και παραδόσεως χάλυβα — Υπέρβαση ποσοτώσεων — Χρησιμοποίηση προκαταβολικά ποσοτώσεων του επομένου τριμήνου — Όροι — Συμφηρισμός της υπερβάσεως με τη μη εξάντληση των ποσοτώσεων κατά τη διάρκεια του επομένου τριμήνου — Αρχή ίσης μεταχειρίσεως των παραγωγών (Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρα 4, στοιχ. β, και 58· γενική απόφαση 194/88, άρθρο 11 § 3, στοιχ. ε)*
6. *ΕΚΑΧ — Παραγωγή — Σύστημα ποσοτώσεων παραγωγής και παραδόσεως χάλυβα — Προοδευτική λήξη του συστήματος — Απόρριψη αιτήσεως χρησιμοποίησης προκαταβολικά ποσοτώσεων — Απόρριψη εντασσόμενη στην προηγούμενη πολιτική της Επιτροπής — Προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης — Παραβίαση — Δεν υπάγχει (Γενική απόφαση 194/88)*
7. *ΕΚΑΧ — Απόφαση επιβολής προστίμου ή καθορισμού χρηματικής ποινής — Διοικητική διαδικασία — Υποχρέωση της Επιτροπής να παράσχει στον ενδιαφερόμενο την ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του — Περιεχόμενο (Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 36, εδ. 1)*
8. *ΕΚΑΧ — Παραγωγή — Σύστημα ποσοτώσεων παραγωγής και παραδόσεως χάλυβα — Υπέρβαση ποσοτώσεων — Πρόστιμο — Πολύ χαμηλό πρόστιμο επιβληθέν σε επιχείρηση η οποία, άλλωστε, άντλησε όφελος από μη νόμιμες αποφάσεις — Ίση μεταχείριση των παραγωγών — Μείωση — Αποκλείεται (Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 36, εδ. 2· γενική απόφαση 194/88)*

1. Για να καθορισθεί το αντικείμενο αποφάσεως του Δικαστηρίου που ακυρώνει τα άρθρα 5 και 17 της αποφάσεως 194/88 που παρατείνει το σύστημα επιτήρησης και ποσοτώσεων παραγωγής ορισμένων προϊόντων για τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, πρέπει να γίνει αναφορά στην αιτιολογία της. Δεδομένου ότι η αιτιολογία αυτή περιορίζεται σε παραπομπή σε προηγούμενη απόφαση, η οποία ακύρωσε διατάξεις ίδιου περιεχομένου, καθόσον τα στοιχεία που χρησιμοποιούσαν για τον καθορισμό των ποσοτώσεων δεν επέτρεπαν τον καθορισμό ποσοτώσεων παραδόσεως επί βάσεως την οποία η Επιτροπή θεωρεί δίκαιη για τις επιχειρήσεις

των οποίων η σχέση μεταξύ ποσοτώσεως παραγωγής και ποσοτώσεως παραδόσεως είναι αισθητά κατώτερη από τον κοινοτικό μέσο όρο, πρέπει να γίνει αναφορά σ' αυτή την απόφαση, ακόμη και αν το διατακτικό της επανελήφθη μόνο εν μέρει με την εκδοθείσα μεταγενέστερη απόφαση. Πράγματι, η τελευταία αυτή απόφαση, μη περιλαμβάνουσα, σε σχέση με την πρώτη απόφαση, κανένα συμπληρωματικό λόγο που να μπορεί να δικαιολογήσει πιο εκτεταμένη ακύρωση, ακύρωσε τις εν λόγω διατάξεις με τον ίδιο τρόπο που η πρώτη απόφαση είχε ακυρώσει διατάξεις του αυτού περιεχομένου.

Από αυτό προκύπτει ότι Δικαστήριο δεν ακύρωσε το άρθρο 5 της αποφάσεως 194/88 καθόσον συνιστά τη νομική βάση της εξουσίας της Επιτροπής να καθορίζει τις ποσοτώσεις των επιχειρήσεων, αλλά αποκλειστικά καθόσον τα στοιχεία που χρησιμοποιεί για τον καθορισμό των εν λόγω ποσοτώσεων δεν επιτρέπουν τον καθορισμό των ποσοτώσεων παραδόσεως επί βάσεως την οποία η Επιτροπή θεωρεί δίκαιη για τις επιχειρήσεις εκείνες των οποίων η σχέση μεταξύ του τμήματος των ποσοτώσεων που μπορεί να διατεθεί στην κοινή αγορά και των ποσοτώσεων παραγωγής είναι αισθητά κατώτερη από τον κοινοτικό μέσο όρο.

2. Ο προσφεύγων δεν μπορεί, επ' ευκαιρία προσφυγής ακυρώσεως ατομικής αποφάσεως, να προβάλει ένσταση ελλείψεως νομιμότητας άλλων ατομικών αποφάσεων, οι οποίες απευθύνονταν προς αυτόν και οι οποίες κατέστησαν οριστικές λόγω του ότι δεν προσεβλήθησαν εντός της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής ακυρώσεως.

3. Η Συνθήκη ΕΚΑΧ προβλέπει διαφορετικές διαδικασίες, αφενός, για την αποκατάσταση της άμεσης και ειδικής ζημίας που υφίσταται επιχείρηση λόγω αποφάσεως που το Δικαστήριο ακύρωσε και αναγνώρισε ότι βαρύνεται με πλημμέλεια ικανή να δημιουργήσει την ευθύνη της Κοινότητας και, αφετέρου, για την επιβολή κυρώσεων για παράβαση από τις επιχειρήσεις των εκδοθεισών κατ' εφαρμογή του συστήματος ποσοτώσεων αποφάσεων. Όπως προκύπτει από τον διακεκριμένο χαρακτήρα των εν λόγω δύο διαδικασιών και από την αυτονομία που αφήνει η πρώτη διαδικασία στην Επιτροπή, όσον αφορά τον τρόπο λήψεως των μέτρων που συνεπάγεται η εκτέλεση των ακυρωτικών αποφάσεων, δεν εναπόκειται στον δικαστή να επιβάλει στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της δεύτερης διαδικα-

σίας, τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση ακυρωτικής αποφάσεως και δεν υφίσταται, για την Επιτροπή, η υποχρέωση να προβεί σε συμψηφισμό μεταξύ της προκληθείσας ζημίας και διαπιστωθείσας υπερβάσεως ποσοτώσεων.

4. Η υποχρέωση παραθέσεως αιτιολογίας ατομικής αποφάσεως έχει σκοπό να επιτρέψει στο Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχο της νομιμότητας της αποφάσεως και να παράσχει στον ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση έχει επαρκές έρεισμα ή αν ενδεχομένως πάσχει από ελάττωμα λόγω του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί η νομιμότητά της. Η έκταση αυτής της υποχρέωσης εξαρτάται από τη φύση της οικείας πράξεως και το πλαίσιο εντός του οποίου υιοθετήθηκε.

5. Το άρθρο 11, παράγραφος 3, στοιχείο ε, της αποφάσεως 194/88 πρέπει να ερμηνεύεται στο πλαίσιο του και, ιδιαίτερα, υπό το φως του στόχου του θεσπισθέντος δυνάμει του άρθρου 58 της Συνθήκης ΕΚΑΧ συστήματος παραγωγής και παραδόσεως χάλυβα, ήτοι της επί ευλόγου βάσεως κατανομής μεταξύ των διαφόρων παραγωγών των μειώσεων παραγωγής που είναι αναγκαίες για την αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησεως των προϊόντων για τα οποία πρόκειται. Το άρθρο 11 έχει ως αντικείμενο την εισαγωγή ορισμένης ελαστικότητας στο σύστημα ποσοτώσεων, επιτρέποντας συγκεκριμένες υπερβάσεις ποσοτώσεων για κατηγορίες ορισμένων προϊόντων ή για ορισμένες χρονικές περιόδους, υπό τον όρο οι εν λόγω υπερβάσεις να συμψηφίζονται με τη μη εξάντληση ποσοτώσεως για ορισμένη κατηγορία προϊόντων ή κατά τη διάρκεια ορισμένης χρονικής περιόδου.

Σ' αυτό το πλαίσιο εντάσσεται το στοιχείο ε της παραγράφου 3 του άρθρου 11 που προβλέπει τη δυνατότητα της Επιτροπής να επιτρέπει τη χρησιμοποίηση προκαταβολικά ποσοστάσεων. Αυτή η διάταξη προϋποθέτει, επομένως, για την εφαρμογή της ότι η πραγματοποιούμενη κατά τη διάρκεια τριμήνου υπέρβαση ποσοστάσεων δύναται να συμψηφισθεί με τη μη εξάντληση της ποσοστάσεως κατά τη διάρκεια του επομένου τριμήνου. Η έλλειψη τέτοιου συμψηφισμού θα κατέληγε σε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως των παραγωγών ενώπιον της κρίσεως, η οποία προκύπτει από τη γενική οικονομία του άρθρου 58 της Συνθήκης, ιδίως καθόσον αναφέρεται στις αρχές που καθιερώνουν τα άρθρα 2, 3 και 4 της Συνθήκης και, ιδιαίτερα, το στοιχείο β του άρθρου 4 που απαγορεύει τα μέτρα που εισάγουν διάκριση μεταξύ των παραγωγών.

6. Δεδομένου ότι η Επιτροπή είχε επισημάνει με τις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεώς της 194/88 ότι διατηρούσε το σύστημα ποσοστάσεων παραγωγής και παραδόσεως χάλυβα επί δύο συμπληρωματικά τρίμηνα για ορισμένα προϊόντα σε συνδυασμό με χαλάρωση των ποσοστάσεων το δεύτερο τρίμηνο, ώστε να προετοιμάζεται η ελευθέρωση της αγοράς, οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι τους αιφνιδίασε η λήξη του εν λόγω συστήματος.

Όσον αφορά τις έννομες συνέπειες της λήξεως του συστήματος ποσοστάσεων, διαπιστώνεται ότι η απόφαση της Επιτροπής να απορρίψει την αίτηση χρησιμοποίησεως προκαταβολικά ποσοστάσεων για το τρίτο τρίμηνο της εφαρμογής του συστήματος δεν

συνιστά, για τους επιχειρηματίες, πολιτική διαφοροετική από την προηγούμενη της πολιτική.

7. Το άρθρο 36, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ έχει την έννοια ότι, στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας που μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή προστίμου, η τήρηση των δικαιωμάτων αμύνης εξασφαλίστηκε με τη δυνατότητα που παρασχέθηκε στον ενδιαφερόμενο, επί τη ευκαιρία συνεδριάσεων, τόσο ατύπων όσο και τυπικών, να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του επί της προβαλλομένης υπερβάσεως ποσοστάσεων και επί του υπολογισμού τους, ακόμη και εάν θα ήταν προτιμότερο να κοινοποιηθούν τυπικά στον ενδιαφερόμενο όλοι οι υπολογισμοί στον βαθμό που επρόκειτο να ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση της διαπιστωθείσας από την Επιτροπή υπερβάσεως ποσοστάσεων.

8. Στην περίπτωση που ένας επιχειρηματίας έχει ήδη αντλήσει από την έλλειψη νομιμότητας διατάξεως γενικής αποφάσεως, σχετικής με το σύστημα ποσοστάσεων παραγωγής και παραδόσεως χάλυβα, όφελος υπερβαίνον τη ζημία που υπέστη λόγω της ελλείψεως νομιμότητας άλλης διατάξεως της ίδιας αποφάσεως και το οποίο αντιβαίνει προς την επί ευλόγου βάσεως κατανομή μεταξύ των επιχειρήσεων του βάρους της κρίσεως, δεν συντρέχει λόγος, για τον δικαστή, βάσει της πλήρους δικαιοδοσίας του, να μειώσει το επιβληθέν για υπέρβαση ποσοστάσεων πρόστιμο, πολλώ μάλλον ότι το επιβληθέν πρόστιμο είναι κατά πολύ κατώτερο του ποσού που προβλέπει, κατά γενικό κανόνα, η απόφαση 194/88.